

Костянтин Ігорович **КОЛЕСОВ**

здобувач, Національний університет "Одеська політехніка"

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-6736-1550>

e-mail: kolesov.kons@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

У статті досліджено особливості інвестиційної привабливості промислових підприємств, що відрізняють цей сектор від інших галузей економіки. Визначено основні фактори, що впливають на залучення інвестицій, зокрема високу капіталомісткість, технологічну залежність, ресурсну забезпеченість, вплив державного регулювання та глобальної конкуренції. Проаналізовано роль цифровізації, автоматизації та стратегічного планування у підвищенні конкурентоспроможності підприємств. Виявлено ключові виклики, такі як довготривалі інвестиційні цикли, макроекономічні ризики та коливання цін на сировину. Обґрунтовано необхідність комплексного підходу до залучення інвестицій, що включає впровадження інновацій, ефективне управління ризиками та інтеграцію у міжнародні ринки.

Ключові слова: глобальна конкуренція, інвестиційна привабливість, промислове підприємство, управління ризиками

ВСТУП

В умовах глобалізації, структурних змін у світовій економіці та зростаючої конкуренції між країнами питання інвестиційної привабливості промислових підприємств (ПП) набуває особливого значення. Інвестиції відіграють ключову роль у забезпеченні стійкого розвитку економіки, модернізації виробничих потужностей та впровадженні інноваційних технологій. Для України, яка буде проходити етап післявоєнного відновлення, питання залучення інвестицій у промисловий сектор стане стратегічним пріоритетом, оскільки ПП є важливим фактором економічного зростання, створення робочих місць та підвищення конкурентоспроможності національної продукції.

Інвестиційна привабливість ПП визначається низкою факторів, серед яких економічна стабільність країни, рівень розвитку інфраструктури, наявність сприятливого законодавчого середовища, доступ до фінансових ресурсів, а також ефективність управлінських процесів [1]. Особливого значення набувають питання інвестиційних ризиків, які включають політичну нестабільність, коливання валютних курсів, зміни в податковому законодавстві та інші аспекти, що впливають на рішення інвесторів.

ПП, орієнтовані на залучення інвестицій, повинні приділяти увагу формуванню прозорої фінансової звітності, впровадженню сучасних механізмів корпоративного управління та розробленню довгострокових стратегій розвитку. Крім того, значний вплив на рівень інвестиційної привабливості мають екологічні та соціальні аспекти діяльності ПП. У сучасних умовах сталий розвиток стає одним з ключових критеріїв, за якими міжнародні інвестори оцінюють потенційні об'єкти для фінансування.

Так, дослідження інвестиційної привабливості ПП є надзвичайно актуальним і має практичне значення як для підприємств, що прагнуть розширити свої можливості фінансування, так і для державних органів, які розробляють політику стимулювання інвестиційної активності у промисловості.

МЕТА роботи – аналіз особливостей інвестиційної привабливості ПП та визначення ключових факторів, що впливають на рішення інвесторів у цьому секторі.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У дослідженні застосовано теоретичний аналіз та узагальнення для визначення ключових факторів інвестиційної привабливості ПП. Метод порівняльного аналізу дав змогу зіставити особливості залучення інвестицій у промисловості з іншими секторами економіки. Системний підхід застосовано для вивчення взаємозв'язків між факторами, що впливають на інвестиційну привабливість, такими як капіталомісткість, ресурсна залежність та регуляторний вплив.

РЕЗУЛЬТАТИ

Інвестиційна привабливість ПП має низку особливостей, що відрізняють її від інших секторів економіки. Вона формується під впливом специфічних факторів, серед яких рівень капіталомісткості, технологічна складність, ресурсна залежність, макроекономічна стабільність та державне регулювання. Умови залучення інвестицій до промислового сектору значно відрізняються від сфер послуг або IT-індустрії через високий рівень матеріальних активів, довгострокові інвестиційні цикли та необхідність стратегічного планування.

Однією з ключових особливостей є *висока капіталомісткість ПП*, що обумовлює необхідність значних початкових вкладень. Для запуску або модернізації виробничих процесів потрібні значні фінансові ресурси, які можуть мати довгостроковий термін окупності [2]. Інвестори, які вкладають кошти в промисловий сектор, зазвичай очікують стабільного повернення капіталу протягом декількох років, що робить промисловість менш привабливою для венчурних інвесторів, які орієнтуються на швидку віддачу.

Ще однією характерною рисою є *висока технологічна залежність ПП*. У сучасних умовах конкурентоспроможність виробничих компаній визначається рівнем автоматизації, цифровізації та впровадженням передових технологій. ПП потребують регулярного оновлення обладнання, оптимізації процесів та інтеграції нових технологій для підвищення продуктивності та зниження витрат. Це робить інновації ключовим фактором підвищення інвестиційної привабливості, оскільки інвестори віддають перевагу компаніям, що адаптуються до глобальних технологічних змін.

Також важливим аспектом є *ресурсна залежність*

та вплив цін на сировину, особливо для підприємств, що працюють у галузях металургії, хімічної промисловості, машинобудування та енергетики [3]. Коливання цін на енергоресурси, руду, метали та інші ключові матеріали можуть суттєво впливати на фінансову стабільність підприємств. Це створює додаткові ризики для інвесторів, які оцінюють стійкість компанії до змін у глобальних ринкових умовах.

Одним із визначальних факторів є *залежність від державного регулювання та економічної політики*. Промисловий сектор часто взаємодіє з державними програмами підтримки, інфраструктурними ініціативами та політикою стимулювання інвестицій [4]. Державне регулювання, податкове навантаження, митні тарифи та екологічні обмеження можуть значно впливати на інвестиційну привабливість підприємств. У країнах із розвинутою індустріальною політикою урядові стимули, такі як податкові пільги, субсидії та гранти, відіграють важливу роль у залученні інвестицій до промисловості.

Особливістю ПП є також *довготривалий інвестиційний цикл та висока інерційність розвитку*. Впровадження інновацій, будівництво нових заводів або модернізація наявних виробництв займає значний час і потребує ретельного стратегічного планування [5]. Інвестори зазвичай розглядають довгострокові перспективи прибутковості, що вимагає чіткої стратегії розвитку та прогнозованості діяльності підприємства.

Ще одним важливим фактором є *глобальна конкуренція*

Таблиця 1 – **Особливості інвестиційної привабливості промислових підприємств (систематизовано автором за даними [2-7])**

Особливість	Опис
Висока капіталомісткість	Значні початкові вкладення, довгий термін окупності, обмежений доступ до венчурного фінансування.
Технологічна залежність	Необхідність автоматизації, впровадження інновацій та адаптації до цифрової трансформації.
Ресурсна залежність	Вплив коливань цін на сировину, енергоресурси та необхідність ефективного управління витратами.
Державне регулювання	Вплив податкової політики, екологічних стандартів, тарифів та державних стимулів.
Довготривалий інвестиційний цикл	Висока інерційність розвитку, необхідність ретельного стратегічного планування.
Глобальна конкуренція	Необхідність відповідності міжнародним стандартам якості, інтеграція у світові ланцюги постачання.
Макроекономічні ризики	Вплив економічних криз, валютних коливань, політичної нестабільності та санкцій.

Як видно з табл. 1, інвестиційна привабливість ПП значно відрізняється від інших секторів економіки через високий рівень капіталовкладень, необхідність технологічного розвитку, вплив державного регулювання та залежність від глобальної конкуренції.

ПП мають низку переваг з інвестиційної привабливості порівняно з іншими галузями економіки, зокрема сферою послуг, ІТ-сектором та торгівлею. Основні конкурентні переваги ПП у залученні інвестицій включають:

1. *Висока матеріальна забезпеченість та наявність активів*. На відміну від секторів з нематеріальними активами (наприклад, ІТ-індустрії), ПП мають фізичні активи (заводи, обладнання, інфраструктуру), які можуть бути заставою для кредитування та інвестицій. Це знижує ризики для інвесторів та полегшує залучення капіталу.

2. *Довгострокова стабільність та прогнозованість*. Промисловий сектор зазвичай має меншу волатильність, ніж сфера послуг або ІТ, де компанії можуть різко втрачати ринкові позиції через зміну технологій чи

ренція та необхідність міжнародної інтеграції. ПП, що працюють на експортних ринках, стикаються з жорсткою міжнародною конкуренцією, яка змушує їх відповідати високим стандартам якості, екологічним вимогам та технологічним інноваціям [6]. Включення у глобальні ланцюги постачання та кооперація з міжнародними компаніями стає важливим інструментом підвищення інвестиційної привабливості, оскільки відкриває доступ до нових ринків, фінансових ресурсів та стратегічних партнерств.

Також слід враховувати *високий рівень ризиків, пов'язаних із зовнішніми макроекономічними факторами*, такими як економічні кризи, політична нестабільність, валютні коливання та санкційні обмеження. ПП є вразливими до змін у регіональних та глобальних економічних умовах, що може впливати на рішення інвесторів стосовно довгострокового фінансування.

Так, особливості інвестиційної привабливості ПП зумовлено високою капіталомісткістю, технологічною складністю, ресурсною залежністю, впливом державного регулювання та глобальної конкуренції [7]. Для залучення інвестицій підприємства повинні демонструвати фінансову стабільність, стратегічне бачення розвитку, впровадження інновацій та ефективну інтеграцію у міжнародні ринки. Визначимо особливості інвестиційної привабливості ПП та систематизуємо у табл. 1, що відображає ключові фактори, які впливають на рішення інвесторів у промисловому секторі.

споживчих уподобань. Виробничі підприємства функціонують у довготривалих бізнес-циклах, що забезпечує стабільні грошові потоки та знижує інвестиційні ризики.

3. *Високий рівень інтеграції у глобальні ринки*. На відміну від внутрішньоорієнтованих галузей (наприклад, роздрібною торгівлі), промисловість активно бере участь у міжнародних ланцюгах постачання. Це відкриває можливості для співпраці з іноземними інвесторами, отримання експортних доходів та залучення міжнародного фінансування.

4. *Державна підтримка та стимулюючі програми*. Уряди багатьох країн підтримують промисловий сектор через податкові пільги, субсидії, гранти та інвестиційні програми, оскільки він є критично важливим для економічного розвитку та створення робочих місць. Це підвищує його привабливість для інвесторів порівняно з менш регульованими секторами.

5. *Висока капіталомісткість як фактор залучення стратегічних інвесторів*. ПП зазвичай залучають стра-

тегічних інвесторів, які зацікавлені в довгострокових вкладеннях та отриманні стабільного доходу. У сфері ІТ або стартапів переважають венчурні інвестиції, які пов'язані з високими ризиками та швидкою зміною ринкових умов.

6. *Технологічні переваги та інноваційний потенціал.* Сучасна промисловість є високотехнологічною та застосовує автоматизацію, цифровізацію, штучний інтелект та роботизацію. Це підвищує продуктивність праці, знижує витрати та створює умови для швидкої модернізації, що є привабливим фактором для інвесторів.

7. *Можливість диверсифікації ризиків.* Промисловий сектор має широку галузеву диверсифікацію (металургія, машинобудування, хімічна промисловість, енергетика), що дає змогу інвесторам розподіляти ризики та обирати найбільш перспективні сегменти.

Отже, на відміну від секторів з короткостроковими бізнес-моделями, промислові підприємства мають стабільність, фізичні активи, державну підтримку та високий рівень інтеграції у міжнародні ринки, що робить їх привабливими для довгострокових інвестицій. Інвестори, які прагнуть прогнозованості та надійності, віддають перевагу промисловості, особливо у сферах, де активно впроваджуються інновації та технологічні рішення.

ВИСНОВКИ

Інвестиційна привабливість промислових підприємств формується під впливом низки специфічних факторів, серед яких ключову роль відіграють висока

капіталомісткість, технологічна складність, ресурсна залежність, державне регулювання та глобальна конкуренція. На відміну від інших секторів економіки промисловість потребує значних початкових вкладень та довготривалих інвестиційних циклів, що знижує її привабливість для венчурного фінансування, але робить перспективною для стратегічних інвесторів. Автоматизація та цифровізація виробничих процесів постають ключовими драйверами підвищення інвестиційної привабливості, оскільки дають змогу підприємствам зменшувати витрати, підвищувати продуктивність та відповідати міжнародним стандартам. Водночас ресурсна залежність та коливання цін на сировину створюють додаткові ризики для інвесторів, що вимагає ефективного управління фінансовими потоками та стратегічного планування. Значний вплив на інвестиційний клімат має державне регулювання, зокрема податкова політика, екологічні стандарти та програми підтримки промислового виробництва. Країни з розвинутою індустріальною політикою надають підприємствам стимули у вигляді податкових пільг, субсидій та грантів, що сприяє залученню капіталу та модернізації виробництва. Глобалізація та міжнародна конкуренція вимагають від промислових підприємств інтеграції у світові ланцюги постачання, що відкриває нові можливості для залучення інвестицій. Водночас підприємства стикаються з високими вимогами до екологічних стандартів, якості продукції та технологічного рівня виробництва.

Список використаних джерел

1. Задорожко Г.І., Колесов К.І. Формування інвестиційного клімату в промисловості при відновленні економіки України. *Наукові перспективи*. 2024. № 9 (51). С. 655-665.
2. Бессонова С., Комаров А., Сурган В. Поліпшення інвестиційної привабливості промислових підприємств. *Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія: Економічні науки*. 2023. № 1(38). С. 75-80.
3. Sala D., Bashynska I., Pavlov K., Pavlova O., Halytsia I., Hevko B. Comprehensive Assessment of Economic Efficiency for Energy-Saving Investments. *Public Utility Enterprises: Optimizing Consumption and Sustainable Development*. 2024. *Sustainability*. Vol. 16.
4. Бурковець О.С. Підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємств: курс лекцій. Луцьк : Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля, 2017. 18 с.
5. Гончарук А.Г., Яцик А.А. Інвестиційна привабливість промислового підприємства як об'єкт управління. *Економіка харчової промисловості*. 2015. № 4. С. 29-33.
6. Коритько Т.Ю. Оцінка інвестиційної активності промислових підприємств України. *Економічний вісник Донбасу*. 2016. № 3(45). С. 141-145.
7. Кривицька О.Р. До питання щодо дослідження інвестиційної привабливості підприємства. *Бізнесінформ*. 2023. № 10. С. 246-252.

References

1. Zadorozhko H.I., Kolesov K.I. Formation of the Investment Climate in Industry during the Economic Recovery of Ukraine. *Scientific Perspectives*. 2024. No. 9 (51). pp. 655-665. (in Ukrainian).
2. Bessonova S., Komarov A., Surhan V. Improving the Investment Attractiveness of Industrial Enterprises. *Bulletin of the Pryazovskiy State Technical University. Series: Economic Sciences*. 2023. No. 1(38). pp. 75-80. (in Ukrainian).
3. Sala D., Bashynska I., Pavlov K., Pavlova O., Halytsia I., Hevko B. Comprehensive Assessment of Economic Efficiency for Energy-Saving Investments. *Public Utility Enterprises: Optimizing Consumption and Sustainable Development*. 2024. *Sustainability*. Vol. 16.
4. Burkovets O.S. Enhancing the Investment Attractiveness of Industrial Enterprises: Lecture Course. Lutsk: East Ukrainian National University named after V. Dahl, 2017. 18 p. (in Ukrainian).
5. Honcharuk A.H., Yatsyk A.A. Investment Attractiveness of an Industrial Enterprise as an Object of Management. *Economics of the Food Industry*. 2015. No. 4. pp. 29-33. (in Ukrainian).
6. Korytko T.Yu. Assessment of Investment Activity of Industrial Enterprises in Ukraine. *Economic Bulletin of Donbas*. 2016. No. 3(45). pp. 141-145. (in Ukrainian).
7. Kryvytska O.R. On the Issue of Studying the Investment Attractiveness of an Enterprise. *Business Inform*. 2023. No. 10. pp. 246-252. (in Ukrainian).

Kostiantyn KOLESOV

applicant, Odesa Polytechnic National University

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-6736-1550>

e-mail: kolesov.kons@gmail.com

FEATURES OF INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF INDUSTRIAL ENTERPRISES

The paper examines the investment attractiveness of industrial enterprises, emphasizing the unique factors that distinguish this sector from others in the economy. The study identifies key determinants influencing investment decisions, including high capital intensity, technological complexity, resource dependence, macroeconomic stability, government regulation, and global competition. Unlike service industries or the IT sector, industrial enterprises require significant initial investments, long-term capital commitments, and strategic planning, which influence investor preferences.

The research is based on theoretical analysis and generalization, comparative analysis method and a systems approach.

The paper highlights the critical role of technological advancement, digitalization, and automation in improving investment attractiveness by optimizing production efficiency and reducing costs. However, industrial enterprises also face significant challenges, including long investment cycles, exposure to global market fluctuations, and external macroeconomic risks, such as currency volatility and geopolitical instability. Moreover, government policies – including taxation, environmental regulations, and financial incentives – have a profound impact on investment dynamics. Countries with well-developed industrial policies that offer tax benefits, subsidies, and grants tend to attract more capital inflows into the industrial sector.

A key aspect of investment attraction is the integration of industrial enterprises into global supply chains, enabling companies to access new markets, diversify investment sources, and establish strategic partnerships. Meeting international quality standards, complying with environmental regulations, and adopting cutting-edge manufacturing technologies are essential for maintaining competitiveness in an increasingly interconnected economy.

The findings suggest that enhancing investment attractiveness in the industrial sector requires a holistic strategy incorporating financial stability, innovation-driven growth, risk mitigation, and alignment with international business environments. Industrial enterprises should focus on leveraging technological solutions, strengthening strategic partnerships, and adapting to global economic shifts to secure sustainable, long-term investments. This research contributes to a deeper understanding of the mechanisms that industrial enterprises can utilize to enhance their appeal to investors in the face of evolving market conditions and increasing global competition.

Keywords: global competition, investment attractiveness, industrial enterprise, risk management